

Sosiaali- ja terveysala
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
Ikääntyvien ja pitkäaikaisten potilaiden hoidon koulutusohjelma

Opinnäytetyö: Toimintamallin kehittäminen laitospotilaiden suun terveydenhoitoon

Tekijä: Birgitta Oksanen
Aika: Syksy 2006, verkkojulkaisu kevät 2007
Sivumäärä: 77 (verkkojulkaisu)

TIIVISTELMÄ

Tutkimusten mukaan laitoshoidossa olevien ikääntyneiden suun terveyden hoidossa on kehittämisen tarvetta. Iäkkäitä pyritään hoitamaan yhä pitempään kotona avohoidon palveluja apuna käyttäen. Laitoshoidon tullaan siten yhä huonokuntoisempana. Oma-toiminen suun hoito on usein vaikeutunut, suun kunto voi olla heikko ja avun tarve suuri. Tällöin on tärkeää tunnistaa mahdolliset puutteet suun terveydessä ja sen hoidossa.

Tavoitteena oli etsiä keinoja laitoshoidossa olevien ikääntyvien suun hoidon parantamiseksi kehittämällä hoitohenkilökunnan ja suun terveydenhuollon henkilökunnan väliin yhteistyöhön toimintamalli, jolla pyritään ylläpitämään potilaiden suun terveyttä. Tutkimuksellisia tavoitteita oli kuvata vastaajien suun hoidon nykyisiä tietoja, taitoja ja käytäntöjä sekä heidän niissä havaitsemiaan kehittämistarpeita. Kehittämistyö toteutettiin keskustelemalla laitoksesta vastaavan hammaslääkärin ja suuhygienistin kanssa sekä osallistamalla laitoshammashoidon työryhmän kokouksiin. Laitoksen henkilökunnan näkemyksiä selvitettiin keskustelemalla kahden osastonhoitajan kanssa ja hoitohenkilökunnalle (n = 16) tehdyn kyselytutkimuksen avulla. Hanke toteutettiin toimintatutkimuksen tietoisuutta lisäävän lähestymistavan periaatteita noudattaen. Kvantitatiivisen aineiston tulokset esitetään frekvenssi- ja prosenttijakaumina. Kvalitatiivinen aineisto analysoitiin sisällön erittelyllä.

Toimintamallia ja hoitohenkilökunnan suun terveydenhoidon koulutusta suunniteltiin käyttäen apuna kirjallisuutta, kyselytutkimuksen tuloksia sekä keskusteluista tehtyjä muistiinpanoja. Toimintamallia lähdettiin kehittämään palveluohjaajaideologiaa soveltaen. Palveluohjaajatoimintaan liitettiin suun terveydenhoidon hoito- ja palvelusuunnitelma sekä nykyiset käytännöt soveltuvin osin. Arviointia ja seuranta tehtiin koko kehittämishankkeen ajan keskustelemalla ohjaavien opettajien ja muiden hankkeeseen osallistuneiden kanssa.

Toimintamallin tarkoitus on selkeyttää laitoksen hoitohenkilökunnan ja suun terveydenhuollon henkilökunnan välistä yhteistyötä tekemällä näkyväksi samaan hoito- ja palveluprosessiin osallistuvien useiden eri toimijoiden työ, jotta kaikki osapuolet voisivat sopeuttaa oman toimintansa tavoitteiden mukaiseksi.

Asiasanat: laitospotilaat, suun terveydenhoito, palveluohjausmalli, toimintatutkimus